

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Бабіцький В.Ю.

Вінницькій державний аграрний університет

В статті показано необхідність впровадження інноваційної моделі розвитку аграрного сектора економіки України. Зазначено стратегічні та традиційні напрямки інноваційної діяльності в АПК Вінницької області.

Україна обрала інноваційну модель розвитку всіх сфер суспільного життя, основи якої мають бути закладені в процесі структурної перебудови економіки. Головне завдання сьогодні полягає в тому, щоб за рахунок запровадження механізмів інноваційного розвитку наша країна могла інтегруватись в світову економіку як повноправний партнер.

Для цього в період 2003-2006 рр. в Україні необхідно досягти щорічних темпів приросту валового внутрішнього продукту – 5-6%, інвестицій в капітал – 10-12%. В наступний період (2006-2015 рр.) необхідно прискорити темпи зростання ВВП до 6-6,5%. При цьому уже зараз необхідно запровадити систему заходів, яка дозволить знизити темпи інфляції із 7-9% до 3-5%, а реальні доходи населення збільшити до 6,5-7% на рік. Доцільність використання інноваційної моделі економічного розвитку країни для досягнення очікуваних результатів базується на досвіді здійснення радикальних економічних реформ в країнах пострадянського простору.

Розвиток вітчизняної економіки значною мірою залежний від сільського господарства. Особливо відчутною така залежність є в умовах Вінницької області. Тому запровадження інновацій в сільському господарстві розглядається нами як стратегічний пріоритет економічного розвитку країни.

В процесі запровадження інновацій важливу роль повинна відігравати наука за умови підтримки її з боку держави тому

передбачається кардинально поліпшити фінансування наукових та навчальних закладів шляхом збільшення державних видатків на науку до 2,0-2,5%. Великий досвід поширення інновацій в сільському господарстві Вінницької області відіграють державний аграрний університет та Інститут кормів УААН. Тому саме ці інституції мають бути об'єктом державної підтримки в процесі формування механізму запровадження інноваційних нововведень в сільському господарстві області на перспективу.

На даний час актуальним завданням науки є розробка моделей, з допомогою яких можливо поєднати як продукт інноваційного менеджменту так і сам процес інноваційного розвитку через інноваційний менеджмент. Крім того, актуальною проблемою в даний час в Україні є класифікація і систематизація інновацій на загальнодержавному рівні. Це завдання покладено на Інститут аграрної економіки, який вже почав роботу по формуванню класифікації інновацій для системи АПК України.

З метою державної підтримки стратегічного розвитку інноваційною потенціалу аграрного сектору економіки на період 2005-2015рр. необхідно здійснити такі заходи:

- кардинальне поліпшення фінансування науки;
- першочергова підтримка фундаментальної науки, забезпечення підвищення ролі УААН, зміцнення її правових засад і координації реалізації державної політики інноваційного розвитку;
- зміцнення матеріально-технічної бази наукових установ;
- підвищення рівня комерціалізації результатів наукових досліджень та інноваційних процесів, зменшення ризиків інноваційного розвитку й венчурного капіталу, застосування державного замовлення на інноваційні продукти;
- стимулювання через податкові механізми процесів кооперації науки і виробництва, впровадження регіональних механізмів підтримки інноваційної діяльності;
- розвиток і поглиблення міжнародного співробітництва в інноваційній сфері, насамперед з країнами ЄС і Росією;

- удосконалення правових засад інноваційної діяльності й регулювання ринку інновацій в аграрній сфері через податкові, страхові, кредитні та інші механізми непрямого впливу;

- зміцнення кадрового потенціалу сфери інноваційної діяльності здійснення заходів щодо інтеграції науки і виробництва, створення фінансово-промислових груп, горизонтальних і вертикальних холдингових компаній, агротехпарків; підтримка венчурних підприємств, що здійснюють інноваційну діяльність в агропромисловому комплексі України.

Водночас, поряд з запровадженням нових механізмів і напрямів інноваційної діяльності в перспективі необхідно також підтримувати розвиток традиційних її напрямів в аграрній сфері економіки. Серед таких традиційних напрямів головними на наш погляд є наступні:

- створення і впровадження на основі новітніх технологій високопродуктивних сортів тварин;

- застосування ґрунтозахисних систем землеробства;

- використання енерго- і ресурсозберігаючих технологій споживання енергії у сільській місцевості з альтернативних її джерел;

- розвиток технологій виробництва екологічно чистої продукції;

- формування нових моделей економічних відносин та інформаційних систем в аграрних підприємствах та їх об'єднаннях;

- створення ринку землі в аграрному секторі економіки;

- створення іпотечних механізмів кредитування аграрного виробництва, завершення формування всіх складових ринкової інфраструктури в агропромисловому комплексі України;

- вдосконалення системи пільгового кредитування комерційними банками у разі надання ними пільгових кредитів для реалізації інноваційних проектів;

- створення інформаційних баз даних щодо інвестиційних партнерів агробізнесу на зовнішньому і внутрішньому ринку сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки;

- створення пайових інвестиційних фондів для реалізації інноваційних проектів у сільському господарстві;
- розширення практики застосування таких форм кредитування інноваційних проектів як лізингові, факторингові та інші операції;
- здійснення державних і регіональних заходів щодо підвищення рівня доходів сільського населення та його платоспроможності.

Попередню оцінку економічної ефективності інновацій доцільно аналізувати за показником норми прибутку, який визначають як відношення суми річного прибутку до вартості вкладеного капіталу. Для визначення пріоритетності інноваційних проектів в агропромисловому комплексі України необхідно використовувати методи, критерії і показники, які застосовуються при плануванні інвестиційних проектів у світовій практиці. Одними із кращих методів аналізу інноваційної діяльності вважаються методи пакетного аналізу, тому в умовах України їх застосування потребує розширення.

Література:

1. Водачкова О. Стратегія управління інноваціями на підприємстві. - М: Экономика, 1989.- С. 16-76.
2. Сердюк І. Г. Стимулювання інноваційної діяльності//Фінанси України. - 2003. - №11. - С. 81,90.
3. Сердюк І.Г. Державне регулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання // Економіка АПК, №10. - 2003. - С. 39-45.
4. Мринська Т.С. Інноваційно-інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств в процесі ринкової економіки//Формування ринкових відносин в Україні. - 2004. - №5.- С. 87-96.